Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

27. aprill 2017 *

Eelotsusetaotlus — Võõrtöötajad — Sotsiaalkindlustus — Kohaldatav õigus — Määrus (EMÜ) nr 1408/71 — Artikli 14 lõike 2 punkt a — Määrus (EMÜ) nr 574/72 — Artikli 12a punkt 1a — Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe — Pardapersonal — Teise liikmesriiki lähetatud töötajad — Šveitsi filiaal — Tõend E 101 — Tõendusjõud

Kohtuasjas C-620/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour de cassation'i (Prantsusmaa kassatsioonikohus) 6. novembri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. novembril 2015, menetluses

A-Rosa Flussschiff GmbH

versus

Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales d'Alsace (Urssaf), kes on Urssaf du Bas-Rhin'i õigusjärglane,

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud E. Regan, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund ja S. Rodin,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades kirjalikus menetluses ja 5. oktoobri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— A-Rosa Flussschiff GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* M. Schlingmann,

— Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales d'Alsace (Urssaf), kes on Urssaf du Bas-Rhin'i õigusjärglane, esindaja: advokaat J.-J. Gatineau,

— Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas ja C. David,

— Belgia valitsus, esindajad: M. Jacobs, L. Van den Broeck ja J. Van Holm,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

— Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

— Iirimaa, esindajad: G. Hodge, E. Creedon ja A. Joyce, keda abistas *adviser* N. Donnelly,

— Küprose valitsus, esindaja: N. Ioannou,

— Euroopa Komisjon, esindaja: D. Martin,

olles 12. jaanuari 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 3) muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 647/2005 (ELT 2005, L 117, lk 1) muudetud nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (edaspidi „määrus nr 1408/71“) artikli 14 lõike 2 punkti a ja määrusega nr 118/97 muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis ning määrusega nr 647/2005 muudetud nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määruse (EMÜ) nr 574/72, millega määratakse kindlaks määrusega nr 118/97 rakendamise kord (EÜT 1972, L 74, lk 1; ELT eriväljaanne 05/01, lk 83; edaspidi „määrus nr 574/72“), artikli 12a punkti 1a.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluse raames, mille A-Rosa Flussschiff GmbH (edaspidi „A-Rosa“) algatas ühelt poolt Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (URSSAF) d'Alsace'i (Alsace'i sotsiaalkindlustusmaksete ja peretoetuste kogumise liit, Prantsusmaa), kes on Urssaf du Bas-Rhin'i (Bas-Rhin'i sotsiaalkindlustusmaksete ja peretoetuste kogumise liit, Prantsusmaa) õigusjärglane, ja teiselt poolt Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden'i (Graubündeni kantoni sotsiaalkindlustusamet, Šveits, edaspidi „Šveitsi sotsiaalkindlustusamet“) vastu ning mille ese on maksuteade, mille URSSAF saatis A-Rosale, sest viimane oli jätnud tegemata sissemaksed Prantsuse sotsiaalkindlustusskeemi ajavahemiku 1. aprillist 2005 kuni 30. septembrini 2007 eest.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1408/71

3 Määruse nr 1408/71 artiklid 13–17a kuulusid selle määruse II jaotisesse „Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine“.

4 Olles kehtestanud lõikes 1 reegli, mille kohaselt isikud, kelle suhtes seda määrust kohaldatakse, alluvad üldreeglina ainult ühe liikmesriigi õigusaktidele, nägi selle määruse artikkel 13 ette järgmist:

„2. Arvestades artikleid 14–17:

a) liikmesriigi territooriumil töötava isiku suhtes kehtivad selle riigi õigusaktid, seda ka juhul, kui ta elab teise liikmesriigi territooriumil või kui tema tööandjaks oleva ettevõtja või isiku registrisse kantud asukoht või peamine tegevuskoht asub teise liikmesriigi territooriumil;

[…]“.

5 Määruse artikkel 14 „Töötajate suhtes, v.a meremehed, kohaldatavad erireeglid“ sätestas:

„Artikli 13 lõike 2 punkti a kohaldamisel arvestatakse järgmisi erandeid ja asjaolusid.

1. a) Liikmesriigi territooriumil tööle võetud isiku suhtes, kelle tema tööandja lähetab teise liikmesriigi territooriumile tööle sama tööandja heaks, jäävad kehtima esimesena nimetatud liikmesriigi õigusaktid, tingimusel et kõnealuse töötamise eeldatav kestus ei ületa 12 kuud ning et ta ei ole saadetud asendama teist isikut, kelle ametiaeg seal on lõppenud.

[…]

2. Tavaliselt kahe või enama liikmesriigi territooriumil töötava isiku suhtes kohaldatavad õigusaktid määratakse kindlaks järgmiselt:
   a) isiku suhtes, kes töötab transpordivahendil või kuulub lennuekipaaži ettevõtja juures, kes pakub rendi või tasu eest või oma kulul rahvusvahelisi raudtee-, maantee-, õhu- või siseveetransporditeenuseid reisijate- või kaubaveoks ja kelle registrisse kantud asukoht või peamine tegevuskoht on liikmesriigi territooriumil, kehtivad nimetatud liikmesriigi õigusaktid järgmiste piirangutega:
      i) kui ettevõtjal on filiaal või alaline esindus liikmesriigi territooriumil, kus ei paikne tema registrisse kantud asukoht ega toimu tema peamine äritegevus, kehtivad sellise filiaali või alalise esinduse poolt töölevõetud isikute suhtes selle liikmesriigi õigusaktid, kelle territooriumil selline filiaal või esindus asub;

[…]“.

6 Määruse artikli 80 lõige 1 nägi ette:

„Komisjoni juurde luuakse võõrtöötajate sotsiaalkindlustuse halduskomisjon (edaspidi „halduskomisjon“), kuhu kuulub iga liikmesriigi valitsuse esindaja, keda vajadusel abistavad eksperdid. […]“.

7 Määruse nr 1408/71 artikli 81 punkti a alusel oli selle komisjoni ülesanne tegeleda eeskätt kõigi nimetatud määruse sätetest tulenevate haldus- ja tõlgendusküsimustega.

8 Määruse artikli 84a lõige 3 nägi ette:

„Raskuste korral käesoleva määruse tõlgendamisel või kohaldamisel, mis võivad kahjustada käesoleva määrusega hõlmatud isikute õigusi, võtab pädeva riigi asutus või asjassepuutuva isiku elukohariigi asutus kontakti asjaomas(t)e liikmesriigi (liikmesriikide) asutus(t)ega. Kui mõistliku ajavahemiku jooksul ei leita lahendust, võivad asjaomased ametivõimud paluda halduskomisjonil menetlusse astuda.“

9 Määrus nr 1408/71 tunnistati kehtetuks ja asendati alates 1. maist 2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta (ELT 2004, L 166, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72).

Määrus nr 574/72

10 Määruse nr 574/72 III jaotises „Kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramist käsitlevate määruse sätete rakendamine“ olid ette nähtud määruse nr 1408/71 artiklite 13–17 rakenduseeskirjad.

11 Eeskätt nägi määruse nr 574/72 artikli 12a punkt 1a ette, et selle liikmesriigi pädeva võimuorgani määratud asutus, mille õigusakte kohaldati edasi vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punktile a, pidi väljastama tõendi – niinimetatud „tõend E 101“–, milles teatatakse, et asjaomase töötaja suhtes kehtivad selle liikmesriigi õigusaktid.

12 Määrus nr 574/72 tunnistati kehtetuks ja asendati alates 1. maist 2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse nr 883/2004 rakendamise kord (ELT 2009, L 284, lk 1).

Halduskomisjoni 13. detsembri 2000. aasta otsus nr 181

13 Määruse nr 1408/71 artikli 81 punkti a alusel võttis halduskomisjon vastu 13. detsembri 2000. aasta otsuse nr 181 määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 1, artikli 14a lõike 1 ja artikli 14b lõigete 1 ja 2 tõlgendamise kohta (EÜT 2001, L 329, lk 73).

14 Otsuse punkt 6 näeb ette, et „[t]õend E 101 tuleb võimaluse korral väljastada enne asjaomase ajavahemiku algust, kuid selle võib väljastada ka selle ajavahemiku vältel või isegi pärast selle lõppu; viimasel juhul võib sel olla tagasiulatuv mõju.“ [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

15 Otsuse punkt 7 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva otsuse punkti 5 alapunktis d nimetatud koostöökohustus kehtib ka järgmiste isikute suhtes:

a) lähetava riigi asutus, kes on pädev hindama nõuetekohaselt määruse [nr 1408/71] artikli 14 lõike 1, artikli 14a lõike 1 ja artikli 14b lõigete 1 ja 2 ning määruse [nr 574/72] artiklite 11 ja 11a kohaldamiseks asjakohaseid faktilisi asjaolusid ja seega tagama, et tõendi E 101 kanded on tehtud õigesti;

b) töökohariigi või mis tahes muu liikmesriigi asutus, kes on pädev pidama end seotuks tõendiga E 101 seni, kuni lähetava riigi pädev asutus ei ole seda tagasi võtnud või kehtetuks tunnistanud;

c) lähetava riigi asutus, kes on pädev uuesti hindama selle tõendi väljastamise põhjendatust ning vajaduse korral selle tagasi võtma, kui töökohariigi asutus väljendab kahtlust kõnealuse tõendi aluseks olevate faktiliste asjaolude õigsuses.“

16 Otsuse punktis 9 on sätestatud:

„Kui üksmeelele ei jõuta, võib iga asjaomane pädev asutus esitada halduskomisjonile oma valitsuse esindaja kaudu teatise, mis vaadatakse läbi esimesel koosolekul pärast selle esitamisest kahekümne päeva möödumist, et püüda leida asjaomase juhtumi suhtes kohaldatava õiguse osas lahknevatele seisukohtadele kõigile sobiv lahendus.“

EÜ–Šveitsi kokkulepe

17 Euroopa Ühenduse nimel nõukogu ja komisjoni (teadus- ja tehnikakoostöö kokkuleppe osas) 4. aprilli 2002. aasta otsusega 2002/309/EÜ, Euratom seitsme kokkuleppe sõlmimise kohta Šveitsi Konföderatsiooniga (EÜT 2002, L 114, lk 1; ELT eriväljaanne 11/41, lk 89) heaks kiidetud ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe, millele kirjutati alla Luxembourgis 21. juunil 1999, (edaspidi „EÜ–Šveitsi kokkulepe“) artikkel 8 sätestab:

„Kokkuleppeosalised koordineerivad vastavalt II lisale sotsiaalkindlustusskeeme […]“. [Siin ja edaspidi on osundatud kokkulepet tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

18 EÜ–Šveitsi kokkuleppe sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimist käsitleva II lisa artiklis 1 oli ette nähtud:

„1. Kokkuleppeosalised lepivad kokku, et sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimisel kohaldavad nad omavahel ühenduse õigusakte, millele on viidatud kokkuleppe allkirjastamise kuupäeva seisuga kehtivas redaktsioonis ning mis arvestavad käesoleva lisa A jaoga tehtud muudatusi, või kõnealuste õigusaktidega samaväärseid eeskirju.

2. Käesoleva lisa A jaos nimetatud õigusaktides kasutatud mõiste „liikmesriik (liikmesriigid)“ hõlmab lisaks asjaomaste ühenduse õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvatele riikidele ka Šveitsi.“

19 Selle lisa A jaos viidati eeskätt määrustele nr 1408/71 ja nr 574/72.

20 EÜ–Šveitsi kokkuleppe alusel loodud ühiskomitee 31. märtsi 2012. aasta otsusega nr 1/2012, millega asendatakse kokkuleppe II lisa sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT 2012, L 103, lk 51) ja mis jõustus 1. aprillil 2012, ajakohastati kõnealuse lisa A jagu ning praeguse seisuga on selles viidatud määrustele nr 883/2004 ja nr 987/2009.

21 Selliste kõnealuse otsuse jõustumise kuupäevast varem ilmnenud faktiliste asjaolude suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kohaldatakse aga endiselt määruseid nr 1408/71 ja nr 574/72, nagu näevad ette EÜ–Šveitsi kokkuleppe II lisa (otsusega nr 1/2012 muudetud redaktsioonis) A jao punktid 3 ja 4; see lisa näeb endiselt ette määruste nr 1408/71 ja nr 574/72 kohaldamise, „kui tegemist on minevikus esinenud juhtumitega“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

22 A-Rosa, mille asukoht on Saksamaal, käitab eeskätt kahte Rhône'i (Prantsusmaa) ja Saône'i (Prantsusmaa) jõel sõitvat kruiisilaeva, mille pardal töötavad vastavalt 45 ja 46 hooajatöötajat, kes on muude liikmesriikide kui Prantsusmaa kodanikud ning kes täidavad hotellindusalaseid ülesandeid. Mõlemad laevad sõidavad ainult Prantsusmaa sisevetel.

23 A-Rosal on Šveitsis asutatud filiaal, mis haldab kõike seda, mis seondub laevade tegevuse, korralduse ja käitamisega ning personali, see tähendab neil laevadel töötavate töötajate juhtimisega. Kõigi eespool nimetatud hooajatöötajate töölepingud kuuluvad Šveitsi õiguse kohaldamisalasse.

24 7. juunil 2007 toimunud kahe laeva kontrolli tulemusel tuvastas URSSAF eeskirjade eiramise seoses hotellindusalaseid ülesandeid täitvate töötajate sotsiaalkindlustuskattega. Sellest tulenevalt saadeti A-Rosale 22. oktoobril 2007 maksuteade, milles nõuti 2 024 123 euro suuruse summa tasumist ajavahemikul 1. aprillist 2005 kuni 30. septembrini 2007 Prantsuse sotsiaalkindlustusskeemi tegemata jäetud sotsiaalkindlustusmaksete eest.

25 Viidatud kontrollitoimingute käigus esitas A-Rosa esimese portsu tõendeid E 101 2007. aasta kohta, mille oli väljastanud Šveitsi sotsiaalkindlustusamet määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel.

26 A-Rosas vaidlustas selle maksuteate Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin'is (Bas-Rhini sotsiaalkindlustusasjade kohus, Prantsusmaa). Kaebus jäeti 9. veebruari 2011. aasta otsusega rahuldamata. Kohus oli nimelt seisukohal, et A-Rosa tegevus toimus täies ulatuses Prantsusmaa territooriumil ning et seda teostati seal tavapäraselt, stabiilselt ja pidevalt, mistõttu A-Rosa ei saanud tugineda määruse nr 1408/71 artikli 14 lõikele 1, millega ta oma kaebust oli põhistanud, sest see säte reguleerib töötajate lähetamise erijuhtumit.

27 A-Rosa esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Cour d'appel de Colmar'ile (Colmari apellatsioonikohus, Prantsusmaa).

28 URSSAF esitas 27. mai 2011. aasta kirjaga Šveitsi sotsiaalkindlustusametile tõendite E 101 tagasivõtmise nõude, tuginedes eeskätt asjaolule, et neid ei oleks tohtinud määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel väljastada, kuivõrd kõnealuste laevade tegevus toimus alaliselt ja ainult Prantsusmaal, millest tulenevalt oleks tulnud spetsiaalselt nende laevade pardal töötamiseks tööle võetud töötajate kohta esitada perioodilised deklaratsioonid Prantsuse sotsiaalkindlustusasutustele.

29 Šveitsi sotsiaalkindlustusamet vastas 18. augusti 2011. aasta kirjaga sellele nõudele, märkides eeskätt, et ta oli kohustanud A-Rosat arvama sotsiaalkindlustusmaksed kooskõlas vastava riigi õigusega maha nende töötajate puhul, kes töötavad tegelikult ainult ühes Euroopa Liidu liikmesriigis, ning paludes URSSAFil loobuda nende isikute suhtes Prantsuse sotsiaalkindlustusskeemi tagasiulatuvast kohaldamisest, arvestades asjaolu, et 2007. aastal arvati kõik sotsiaalkindlustusmaksed nende isikute eest maha ja maksti Šveitsis.

30 Apellatsioonimenetluse käigus esitas A-Rosa teise portsu tõendeid E 101 2005. ja 2006. aasta kohta, mille oli samuti väljastanud Šveitsi sotsiaalkindlustusamet määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel.

31 Cour d'appel de Colmar (Colmari apellatsioonikohus, Prantsusmaa) jättis 12. septembri 2013. aasta otsusega A-Rosa apellatsioonkaebuse suures osas rahuldamata. Ehkki A-Rosa tugines nende tõendite E 101 olemasolule, mis ta oli esitanud, tuvastas apellatsioonikohus pärast tähelepanu juhtimist asjaolule, et neid tõendeid ei väljastatud mitte määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 1 punkti a alusel, millele A-Rosa enda väitel tugines, vaid sama määruse artikli 14 lõike 2 punkti a alusel, ning asjaolule, et A-Rosa oli need tõendid esitanud kahe portsuna – esimese URSSAFi kontrollitoimingute käigus ja teise pärast Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin'i (Bas-Rhini sotsiaalkindlustusasjade kohus, Prantsusmaa) otsuse kuulutamist –, et need töötajad, kelle töötasu kohta oli saadetud maksuteade, töötasid ainuüksi Prantsusmaa territooriumil, mistõttu A-Rosa ei olnud tõendanud selliste erandite kohaldatavust, mis võimaldaksid tal jääda välja määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punktis a kehtestatud territoriaalsuspõhimõtte kohaldamisalast.

32 A-Rosa esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse Cour de cassation'ile (Prantsusmaa kassatsioonikohus). Kuivõrd sel kohtul on Cour d'appel de Colmar'i (Colmari apellatsioonikohus, Prantsusmaa) tuvastatud asjaoludest lähtuvalt kahtlusi seoses küsimusega, kas tõendi E 101 väljastamine pädeva liikmesriigi asutuse poolt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel toob kaasa tagajärjed, mis Euroopa Kohtu praktikast lähtuvalt tavaliselt sellise tõendiga kaasnevad, kui viis, kuidas töötab teise liikmesriigi territooriumil töötaja, kelle kohta tõend on väljastatud, ei kuulu ilmselgelt kõnealuse artikli 14 kohaste erandite esemelisse kohaldamisalasse.

33 Neil asjaoludel otsustas Cour de cassation (Prantsusmaa kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas tõendile E 101 – mille on vastavalt […] määruse nr 574/72 […] artikli 11 lõikele 1 ja artikli 12a punktile 1a väljastanud selle liikmesriigi organi määratud asutus, mille sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte kohaldatakse töötaja olukorra suhtes edasi – omistatud tagajärgedega on kohustatud arvestama esiteks vastuvõtva [liikmes]riigi institutsioonid ja asutused [ning] teiseks sama liikmesriigi kohtud, kui tuvastatakse, et töötaja töötingimused ei kuulu ilmselgelt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõigete 1 ja 2 kohaste erandite esemelisse kohaldamisalasse?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas määruse nr 574/72 artikli 12a punkti 1a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi pädeva organi määratud asutuse poolt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel väljastatud tõend E 101 seob nii selle liikmesriigi, kus tööd tehakse, sotsiaalkindlustusasutusi kui ka kohtuid, isegi kui need on tuvastanud, et asjaomase töötaja töötingimused ei kuulu ilmselgelt määruse nr 1408/71 kõnealuse sätte esemelisse kohaldamisalasse.

35 Sellega seoses tuleb esmalt meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud eelotsusemenetluses, mis põhineb liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, üksnes liikmesriigi kohus pädev põhikohtuasja faktilisi asjaolusid tuvastama ja hindama. Selles kontekstis on Euroopa Kohus pädev ainult andma oma seisukoha liidu õiguse tõlgendamise ja kehtivuse kohta eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud faktilises ja õiguslikus olukorras, et anda viimasele vajalik teave tema menetluses oleva kohtuasja lahendamiseks (kohtuotsus, 28.7.2016, Kratzer, C-423/15, EU:C:2016:604, punkt 27).

36 Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele, nagu see on ümber sõnastatud käesoleva kohtuotsuse punktis 34, vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastatud asjaoludest lähtudes, kusjuures kohtuotsus ei mõjuta vastust küsimusele, kas asjaomased töötajad kuuluvad määruse nr 1408/71 artikli 14 kohaldamisalasse, ega seda, milline õigus on nende töötajate suhtes kohaldatav.

37 Tuleb meenutada, et tõendiga E 101 taotletakse sarnaselt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punktis a ette nähtud materiaalõigusnormile töötajate vaba liikumise ning teenuste vaba osutamise hõlbustamise eesmärki (vt analoogia alusel kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Selles tõendis kinnitab selle liikmesriigi pädev asutus, kus asub asjaomased töötajad tööle võtnud ettevõtja, et tema sotsiaalkindlustusskeemi kohaldatakse nende töötajate suhtes edasi. Tulenevalt põhimõttest, mille kohaselt töötajad peavad olema kindlustatud ainult ühes sotsiaalkindlustusskeemis, tähendab selline tõend oma eespool kirjeldatud sisust tulenevalt vältimatult seda, et teise liikmesriigi skeem ei ole kohaldatav (kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

39 Sellega seoses tuleb täheldada, et ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõte kohustab tõendit välja andvat asutust hindama õigesti faktilisi asjaolusid, mis on asjakohased sotsiaalkindlustuse valdkonnas kohaldatava õiguse kindlaksmääramise eeskirjade kohaldamiseks, ja seega tagama, et tõendi E 101 kanded on õiged (kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

40 Seoses selle liikmesriigi pädeva asutusega, kus töötatakse, tuleb märkida, et ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevatest koostöökohustustest johtub samuti, et neid kohustusi ei täideta – ja eiratakse määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a ning määruse nr 574/72 artikli 12a punkti 1a eesmärke – kui

sellise liikmesriigi asutus leiab, et ta ei ole tõendi E 101 kannetega seotud ning kohaldab töötajate suhtes ka omaenda sotsiaalkindlustusskeemi (vt analoogia alusel kohtuotsus, 30.3.2000, Banks jt, C-178/97, EU:C:2000:169, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

41 Kuivõrd tõendist E 101 tuleneb eeldus, et asjaomase töötaja kindlustatus selle liikmesriigi sotsiaalkindlustusskeemis, kus asub töötaja tööle võtnud ettevõtja, on õiguspärane, on see tõend seega siduv selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus asjaomane töötaja töötab (vt selle kohta kohtuotsus, 30.3.2000, Banks jt, C-178/97, EU:C:2000:169, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Igasugune vastupidine lahendus rikuks põhimõtet, mille kohaselt töötajad on kindlustatud ainult ühes sotsiaalkindlustusskeemis, ning kahjustaks kohaldatava skeemi prognoositavust ja seega õiguskindlust. Nendel juhtudel, mil on keeruline välja selgitada, milline skeem on kohaldatav, kalduksid kahe asjaomase liikmesriigi pädevad asutused mõlemad asjaomaste töötajate kahjuks arvama, et nende endi sotsiaalkindlustusskeem on viimastele kohaldatav (kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Selle liikmesriigi pädev asutus, kus töötaja töötab, peab seega seni, kuni tõendit E 101 ei ole tagasi võetud või kehtetuks tunnistatud, võtma arvesse ajaolu, et töötaja suhtes on juba kohaldatav selle liikmesriigi sotsiaalkindlustusõigus, kus asub tema tööle võtnud ettevõtja, ning see asutus ei saa seega kohaldada kõnealuse töötaja suhtes omaenda sotsiaalkindlustusskeemi (kohtuotsus, 30.3.2000, Banks jt, C-178/97, EU:C:2000:169, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Tõendi E 101 väljastanud liikmesriigi pädev asutus on siiski kohustatud uuesti hindama selle tõendi väljastamise põhjendatust ning võtma vajaduse korral tõendi tagasi, kui selle liikmesriigi pädev asutus, kus töötaja töötab, väljendab kahtlust seoses tõendi aluseks olevate faktiliste asjaolude ja seega ka tõendi kannete õigsusega, eeskätt seetõttu, et need ei vasta määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a nõuetele (vt analoogia alusel kohtuotsus, 30.3.2000, Banks jt, C-178/97, EU:C:2000:169, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Kui asjaomased asutused ei jõua üksmeelele eeskätt konkreetsele olukorrale omastele faktilistele asjaoludele antava hinnangu osas ja seega seoses küsimusega, kas olukord kuulub määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a kohaldamisalasse, võivad nad pöörduda halduskomisjoni poole (vt analoogia alusel kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

46 Kui halduskomisjon ei suuda pädevaid asutusi juhtumi suhtes kohaldatava õiguse küsimuses üksmeelele viia, võib see liikmesriik, kelle territooriumil asjaomane töötaja töötab, vähemalt algatada ELTL artikli 259 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse – ilma et see võtaks õigust kasutada liikmesriigis, mille asutus on tõendi väljastanud, ette nähtud võimalikke kohtus kasutatavaid õiguskaitsevahendeid –, et Euroopa Kohus saaks selle raames analüüsida, milline õigus on kõnealuse töötaja suhtes kohaldatav ning seega, kas tõendi E 101 kanded on õiged (kohtuotsus, 10.2.2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, punkt 58).

47 Kui pädeval liikmesriigi asutusel oleks oma liikmesriigis, see tähendab asjaomase töötaja suhtes vastuvõtvas liikmesriigis lubatud kohtusse pöördudes saavutada tõendi E 101 kehtetuks tunnistamine, võiks see kahjustada liikmesriikide pädevate asutuste vahelisel lojaalsel koostööl põhinevat süsteemi (kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 30).

48 Eelnevast tuleneb, et seni, kuni tõendit E 101 ei ole tagasi võetud ega kehtetuks tunnistatud, on see siduv selle liikmesriigi õiguskorras, kuhu töötaja töötamiseks siirdub, ja seega siduv ka selle liikmesriigi asutustele (kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 31).

49 Sellest tuleneb, et vastuvõtva liikmesriigi kohus ei ole pädev kontrollima tõendi E 101 kehtivust nende faktiliste asjaolude seisukohast, mille alusel tõend väljastati (vt selle kohta kohtuotsus, 26.1.2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punkt 32).

50 Euroopa Kohus on pealegi juba sedastanud, et kuivõrd tõend E 101 on vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele siduv, siis ei ole õigustatud see, kui töötaja tööle võtnud isik ei saaks sellele tugineda. Kui sel isikul on aga kahtlusi tõendi kehtivuses, peab ta siiski vastavat asutust sellest teavitama (kohtuotsus, 9.9.2015, X ja van Dijk, C-72/14 ja C-197/14, EU:C:2015:564, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Seega on liikmesriigi pädeva asutuse poolt määruse nr 574/72 artikli 12a punkti 1a alusel väljastatud tõend E 101 olukorras, kus selle liikmesriigi asutused ja kohtud, kus töötatakse, on seisukohal, et asjaomased töötajad ei kuulu määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a kohaldamisalasse, siduv nii nimetatud asutustele ja kohtutele kui ka isikule, kes on need töötajad tööle võtnud.

52 Asjaolu, et kõnealused töötajad ei kuulu ilmselgelt viidatud artikli 14 kohaldamisalasse, ei mõjuta kuidagi eespool esitatud kaalutlusi.

53 Kuivõrd Euroopa Kohus on oma praktikas kindlaks määranud menetluse, mida tuleb järgida asjaomaste liikmesriikide asutuste vaheliste tõendi E 101 kehtivust või õigsust käsitlevate võimalike erimeelsuste lahendamiseks, siis peavad määrusi nr 1408/71 ja nr 574/72 kohaldavad riikide asutused, sealhulgas Šveitsi Konföderatsiooni asutused EÜ–Šveitsi kokkuleppe kohaselt seda menetlust järgima, isegi kui on tuvastatud, et asjaomaste töötajate töötingimused ei kuulu ilmselgelt selle sätte esemelisse kohaldamisalasse, mille alusel tõend E 101 väljastati.

54 Selles kontekstis ei saa argumendid, mille esitasid Prantsusmaa valitsus ja URSSAF seoses selle menetluse ebatõhususega ning vajadusega ennetada ebaausat konkurentsi ja sotsiaalset dumpingut, kuidagi õigustada kõnealuse menetluse järgimata jätmist ning veelgi vähem otsust jätta arvestamata tõendiga E 101, mille on väljastanud teise liikmesriigi pädev asutus.

55 Need argumendid ei ole ka piisavad, põhjendamaks sellekohase Euroopa Kohtu praktika muutmist sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas.

56 Nimelt nähtub esiteks põhikohtuasja raames Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et Prantsusmaa ametiasutused ei ole ammendanud dialoogivõimalusi Šveitsi sotsiaalkindlustusametiga ega isegi mitte püüdnud pöörduda halduskomisjoni poole, mistõttu käesoleva kohtuvaidluse aluseks olevad asjaolud ei too esile Euroopa Kohtu praktikas kindlaksmääratud menetluse väidetavaid vajakajäämisi ega tõenda, et ebaausa konkurentsi või sotsiaalse dumpingu võimalikke olukordi on võimatu lahendada; seda märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 75 ja 82.

57 Järgmiseks tuleb juhtida tähelepanu sellele, et otsuses nr 181 võeti omaks tõendit E 101 käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast tulenevad õiguspõhimõtted, sealhulgas kohustus pöörduda halduskomisjoni poole nende erimeelsuste lahendamiseks, mis võivad tekkida seoses tõendi E 101 väljastamise aluseks olevate faktiliste asjaolude suhtes kohaldatava õigusega.

58 Selliste raskuste korral määruse nr 1408/71 tõlgendamisel või kohaldamisel, mis võiksid ohtu seada määruse kohaldamisalasse kuuluva isiku õigused, nägi liidu seadusandja ka selle määruse artikli 84a lõikes 3 esimese võimalusena ette asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste vahelise dialoogi ning järgmise võimalusena pöördumise halduskomisjoni poole.

59 Lisaks sellele kodifitseeriti hetkel kehtiva määrusega nr 987/2009 Euroopa Kohtu praktika, andes tõendile E 101 siduva laadi ning seda väljastavale asutusele ainupädevuse tõendi kehtivust hinnata ning võttes nii liikmesriigi pädeva asutuse koostatud dokumentide õigsust kui ka asjaomase töötaja suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramist käsitlevate erimeelsuste lahendamise vahendina sõnaselgelt üle selle menetluse, mille seadsid kahtluse alla Prantsusmaa valitsus ja URSSAF.

60 Lõpetuseks ei ole põhikohtuasjas kõne all olevate tõendite E 101 siduvuse seisukohast mingeid tagajärgi asjaolul, et käesoleval juhul on tõendid E 101 väljastanud riik Šveitsi Konföderatsioon ning et sellest tulenevalt ei ole võimalik selle riigi vastu liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitada, nagu väitis Prantsusmaa valitsus; EÜ–Šveitsi kokkulepe näeb nimelt ette kokkuleppeosaliste vahel erimeelsuste lahendamiseks oma süsteemi, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 65.

61 Esitatud kaalutlustest lähtuvalt tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 574/72 artikli 12a punkti 1a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi pädeva organi määratud asutuse poolt määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel väljastatud tõend E 101 seob nii selle liikmesriigi sotsiaalkindlustusasutusi kui ka kohtuid, kus tööd tehakse, isegi kui need on tuvastanud, et asjaomase töötaja töötingimused ei kuulu ilmselgelt määruse nr 1408/71 kõnealuse sätte esemelisse kohaldamisalasse.

Kohtukulud

62 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määruse (EMÜ) nr 574/72, millega määratakse kindlaks nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 647/2005 muudetud nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes) rakendamise kord, artikli 12a punkti 1a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi pädeva organi määratud asutuse poolt määrusega nr 118/97 muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 647/2005 muudetud määruse nr 1408/71 artikli 14 lõike 2 punkti a alusel väljastatud tõend E 101 seob nii selle liikmesriigi sotsiaalkindlustusasutusi kui ka kohtuid, kus tööd tehakse, isegi kui need on tuvastanud, et asjaomase töötaja töötingimused ei kuulu ilmselgelt määruse nr 1408/71 kõnealuse sätte esemelisse kohaldamisalasse.

Allkirjad